

ת"פ 33967/06/16 - מדינת ישראל נגד מ ח

בית משפט השלום בעכו

ת"פ 33967-06-16 מדינת ישראל נ' ח(עציר)

בפני כבוד השופט וויליאם חאמד
מאשימה מדינת ישראל
נגד
נאשם נוכחים - ב"כ המאשימה - מ ח
עו"ד סמוכה הנאשם - הובא ב"כ
הנאשם - עו"ד קלוגרמן

החלטה

הנאשם הועמד לדין בעבירה של חבלה חמורה, לפי סעיף 333 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977, בכך שביום 8/6/16, בשפרעם, עת הלכה המתלוננת ברכה ללוויה, הנאשם, שבינו לבין המתלוננת אין כל הכרות מוקדמת, רץ לעברה והלם באגרופיו בפניה, משך בשערות ראשה ובידה והפילה ארצה ובעט בה, ועקב כך גרם לה שבר בעצם האף ובמחיצת האף, המטומה מתחת לעינה, דימום באף וחתך בירכיים.

הנאשם הודה בביצוע העובדות הנ"ל, אם כי טען כי לא התקיים אצלו היסוד הנפשי הנדרש לעבירה זו, מחמת אי שפיות הדעת.

לאור חוות הדעת הסופית של הפסיכיאטר המחוזי, לפיה הנאשם לא היה בר עונשין בעת ביצוע העבירה, ובהסכמת הצדדים, זיכה בית המשפט את הנאשם מביצוע העבירה הנ"ל, מחמת הסייג של אי שפיות הדעת.

המאשימה מבקשת עתה ליתן צו אשפוז בעניינו של הנאשם. לטענתה, קיימת מסוכנות רבה הנשקפת מהנאשם לציבור, נוכח נסיבות ביצוע העבירה ותוצאותיה, עברו הפלילי המכביד של הנאשם, העובדה כי פגע בעובד בית החולים ושבר את ידו במהלך אשפוזו בתיק זה, וכן נוכח העובדה כי השיפור במצבו הנפשי כיום הינו בעקבות אשפוזו בבית החולים מכוח הוראה שיפוטית בתיק זה, ולכן, ועל מנת לשמור על שלום הציבור, יש ליתן צו אשפוז כפוי, כאשר צו זה יהא נתון לבחינה מחודשת מדי מספר חודשים על ידי הוועדה הרפואית, הסמכות להמיר צו זה בצו לטיפול מרפאתי כפוי, במידה ומצבו הנפשי של הנאשם יצדיק זאת בהמשך.

הסנגור מבקש להסתפק בצו לטיפול מרפאתי כפוי, כהמלצת הפסיכיאטר המחוזי, בטענה כי לפי חוות הדעת של הפסיכיאטר המחוזי, הנאשם אינו סובל עתה ממצב פסיכוי פועיל ולא נשקפת ממנו התנהגות מסוכנת. לטענתו,

המאשימה לא הגישה כל ראיה לסתור את חוות הדעת של הפסיכיאטר המחוזי מה גם וניתן להורות על מתן צו אשפוז כפוי בהמשך, במידה והנאשם לא יקבל את הטיפול המרפאתי. שמירה על זכויותיו של החולה, הוא הנאשם, מחייבת לצמצם את מידת הפגיעה בחירותו, והדבר יעשה על ידי מתן צו טיפול מרפאתי ולא על ידי מתן צו אשפוז, שאינו נדרש ואינו מידתי בעניינו של הנאשם כאן.

המסגרת הנורמטיבית הרלבנטית היא זו המעוגנת בהוראת סעיף 15 (ב) לחוק טיפול בחולי נפש, תשנ"א - 1991 (להלן - "חוק"), לפיו:

" הועמד אדם לדין פלילי ובית המשפט מצא כי הוא

עשה את מעשה העבירה שבו הואשם, אולם החליט,

אם על פי ראיות שהובאו לפניו מטעם אחד מבעלי

הדין ואם על פי ראיות שהובאו לפניו מיוזמתו הוא,

שהנאשם היה חולה בשעת מעשה ולפיכך אין הוא

בר עונשין, ושהוא עדיין חולה, יצווה בית המשפט

שהנאשם יאושפז או יקבל טיפול מרפאתי "

שלושה יסודות נדרשים לשם מתן צו אשפוז או צו לטיפול מרפאתי כפוי: הנאשם עשה את מעשה העבירה, היינו, את היסוד העובדתי של העבירה המיוחסת לו, הוא עשה כן בהיותו לא בר עונשין, והוא עדיין חולה. הנאשם שבפניי הודה כי ביצע את העובדות המיוחסות לו בכתב האישום. הנאשם לא היה בר עונשין בעת ביצוע המעשה נשוא כתב האישום, ועקב זאת הוא זוכה מעבירה זו. כן מוסכם כי הנאשם עדיין חולה, ובהתאם, הצדדים מסכימים כי הנאשם נזקק לטיפול רפואי בשל מחלת הנפש ממנה סובל כיום, אם כי מחלוקת ביניהם באשר למסגרת בה יינתן טיפול זה: המאשימה סבורה כי יש צורך באשפוזו של הנאשם על מנת ליתן מענה לצורך הרפואי של הנאשם וכן לשמור על שלום הציבור ושלומו של הנאשם עצמו, בשל מסוכנותו של הנאשם, בעוד שהסנגור מבקש להסתפק בצו לטיפול מרפאתי כפוי.

הסמכות להכריע במחלוקת הנ"ל שבין הצדדים נתונה לשיקול דעתו הבלעדי של בית המשפט, המביא במניין שיקוליו הן את השיקולים הרפואיים והן את הצורך בשמירה על שלום הציבור ושל הנאשם עצמו, והיא אינה נתונה להחלטתו של הפסיכיאטר המחוזי או לכל גוף רפואי אחר. השיקולים שבית המשפט מביא בחשבון לעניין זה רחבים יותר מאלה של הגוף הרפואי, שהינם רפואיים גרידא, בעוד שבית המשפט מביא בחשבון, בנוסף לצרכים הרפואיים של הנאשם, גם את הצורך בשמירה של שלום הציבור ושלום הנאשם עצמו, על רקע מידת מסוכנותו של הנאשם לציבור ולעצמו. אין חולק כי על בית המשפט להביא במניין שיקוליו, בסוגיה זו, גם את עמדתו של הפסיכיאטר המחוזי, שהינו מומחה רפואי המניח בפני בית המשפט חוות דעת מקצועית ואובייקטיבית באשר לדרכי הטיפול הנדרשים, ומשכך, יש לייחס לחוות דעת זו המשקל הנכון והראוי, אם כי אין המדובר בראיה מכרעת, אלא בהמלצה לא מחייבת. מסקנה זו נלמדת גם מלשון

הוראת סעיף 15 (ד) לחוק, לפיה:

" בית המשפט לא יתן צו לטיפול מרפאתי אלא אם כן

סבר שאין בכך כדי לסכן את שלום הציבור או את

שלום הנאשם ."

במידה והנאשם מגלה מסוכנות לציבור או לעצמו, בית המשפט לא יסתפק בצו טיפול מרפאתי אלא שיתן צו אשפוז כפוי.

בחוות דעתו מיום 9/6/16, שהוכנה לאחר מתן החלטה לבדיקה פסיכיאטרית של הנאשם, ציין הפסיכיאטר המחוזי כי הנאשם בעל סף גירוי נמוך ועל סף התפרצות, שיקול דעתו ויכולת השיפוט שלו פגועים, והוא מגלה מחשבות שווא. לבקשת הפסיכיאטר המחוזי, ניתן צו הסתכלות בתנאי אשפוז על מנת לאפשר עריכת חוות דעת סופית באשר למצבו הנפשי של הנאשם.

בחוות הדעת מיום 15/6/16 ציין הפסיכיאטר כי הנאשם היה מאושפז פעמים רבות במסגרת ריצוי מאסרים קודמים, בבית חולים פסיכיאטרי של שב"ס, לרבות אשפוזים בכפייה מכוח צווים של בית משפט, ואשפוזו האחרון היה בחודשים ספטמבר - אוקטובר 2015, מכוח הוראת אשפוז, ולאחר מכן היה בטיפול מרפאתי. הפסיכיאטר המחוזי ציין עוד כי בתחילת אשפוזו של הנאשם במסגרת תיק זה הוא היה במצב פסיכוטי פעיל, סבל מהפרעות חשיבה ומחשבות שווא, התנהג באלימות ושר את ידו של אח בבית החולים, ובעקבות טיפול תרופתי מצבו החל להירגע ולהתייבב, אם כי עדיין סובל מסימני ליקוי בולטים בכל המישורים והוא אינו כשיר לעמוד לדין כיום. הפסיכיאטר המחוזי חתם את חוות דעתו בהמלצה להמשך אשפוז בבית חולים פסיכיאטרי לצורך המשך טיפול.

בחוות הדעת מיום 28/6/16 ציין הפסיכיאטר המחוזי כי מאז תחילת אשפוזו של הנאשם חל שינוי משמעותי במצבו הנפשי, הוא יוצר קשר חיובי עם צוות המטופלים והמטפלים, משתף פעולה באופן מלא, לא נצפו ביטויים תוקפניים, והנאשם מגלה הבנה לצורך בהמשך טיפול, ואינו מהווה סכנה לעצמו ולאחרים, וכי טיפול מרפאתי סדיר ישמר יציבות זו במצבו של הנאשם, ועל כן הומלץ על צו טיפול מרפאתי כפוי.

עינינו הרואות כי בחלוף הזמן חל שינוי משמעותי במצבו של הנאשם, הוא החל לשתף פעולה עם צוות המטפלים, גילה הבנה לצורך בטיפול ולא מהווה עוד סכנה לעצמו ולאחרים. שינוי זה חל בתקופת אשפוז מיום 9/6/16 ועד ליום 28/6/16, היינו, במשך כעשרים ימים.

בחוות הדעת מיום 3/7/16 ציין הפסיכיאטר המחוזי כי הנאשם נמצא בשלב של סיום תקופה פסיכוטית, זאת, כתוצאה מהטיפול שניתן לו, והוא לא סובל עתה מסימני פסיכוזה ומחשבות שווא, מסוגל להבין את ההליך המשפטי ולשתף

פעולה עם סנגורו, והוא מסוגל לעמוד לדין. יוצא כי במרוצת הזמן חל שיפור נוסף במצבו של הנאשם, והוא אינו סובל יותר מסימני פסיכוזה, כלל, וזאת תוצאה של הטיפול שהוענק לו במהלך אשפוזו בבית החולים, במהלך תקופה של כחודש ימים. גם בחוות הדעת האחרונה מיום 12/7/16 ציין הפסיכיאטר המחוזי כי הנאשם לא מגלה כיום מחשבות שווא, מסוגל להבין את ההליך המשפטי ומבין את הצורך בהמשך טיפול, ובמצבו כיום אינו סובל מסימני פסיכוזה ואין ביטויים להתנהגות מסוכנת, ועל כן ניתן לשחררו מהאשפוז וליתן טיפול מרפאתי. יוצא כי מצבו של הנאשם ממשיך להיות יציב ונעדר סימני פסיכוזה, ואף אינו מסוכן לאחרים ולעצמו.

הנאשם ביצע מעשה חמור של חבלה חמורה למתלוננת, כפי שהדבר מתועד בתמונות שהוגשו מטעם המאשימה. כמו כן, הנאשם צבר לחובות הרשעות קודמות רבות בתחום האלימות וכן עבירות בתחומים אחרים, והוא נדון בגין רובן של הרשעותיו הקודמות הרבות לעונשי מאסר בפועל, שחלקם לתקופות ממושכות. הנאשם נמצא לא כשיר לעמוד לדין במסגרת ההליכים הפליליים שהתנהלו בין השנים 1989 - 1993, וההליך הפלילי האחרון שהופסק מחמת היות הנאשם לא מסוגל לעמוד לדין התקיים בשנת 2008, במסגרת תיק ת"פ 1431/08 (שלום עכו). לאחר הליך זה הנאשם הורשע בעבירה של תקיפת זקן, ונדון, ביום 7/12/10, למאסר בפועל ולעונשים נוספים. יחד עם זאת, הנאשם לא צבר לחובות הרשעות קודמות לאחר שנת 2010. חלפו כשש שנים מאז הרשעתו האחרונה ועד שביצע את המעשה נשוא התיק כאן, שעה שלא היה בר עונשין. הפסיכיאטר המחוזי, שמצא כי הנאשם סבל מסימני פסיכוזה פעילים וגילויי התנהגות אלימים בתחילת אשפוזו במסגרת תיק זה, הביע את עמדתו במספר חוות דעת שהגיש בתיק זה, כמפורט מעלה, לפיה, חל שיפור משמעותי במצבו הנפשי של הנאשם, וכיום הוא אינו מגלה סכנה לעצמו ולציבור, אינו סובל מסימני פסיכוזה ומחשבות שווא, מבין את הצורך בהמשך הטיפול התרופתי, ומשתף פעולה עם הסביבה. מצבו זה של הנאשם לא השתנה לרעה מאז יום 28/6/16, ובחוות הדעת שהוגשו מיום 28/6/16 ועד ליום 12/7/16 שב הפסיכיאטר וחייד את השיפור שחל במצבו של הנאשם ולהעדר צורך בהמשך אשפוזו, וכי טיפול מרפאתי יענה על הצורך הטיפולי הנדרש. המאשימה לא הגישה ראיה אחרת ללמד כי ממצאי הפסיכיאטר המחוזי, באשר להעדר מסוכנות של הנאשם לעצמו ולציבור, אינם סבירים וכי הנאשם מגלה סכנה לעצמו ולאחרים. טענת המאשימה לקיומה של מסוכנות במידה המצדיקה מתן צו אשפוז כפוי כנגד הנאשם נסמכת על עברו הפלילי של הנאשם, על התנהגותו בבית החולים במהלך אשפוזו במסגרת תיק זה וכן על נסיבות ביצוע מעשה העבירה. לענין זה אציין כי הרשעתו הקודמת האחרונה של הנאשם הינה מלפני שש שנים, כך, שמדובר בפרק זמן ניכר במהלכו הנאשם לא הסתבך בפלילים ולא נטען כי הוא ביצע מעשה המלמד על מסוכנות לציבור, במהלך פרק זמן זה. הנאשם זוכה מהעבירה המיוחסת כאן מחמת אי שפיות, משלא היה מודע לטיב המעשה. באשר להתנהגותו האלימה במהלך אשפוזו במסגרת תיק זה, הרי שזו הייתה בתחילת אשפוזו, עת סבל ממצב פסיכוטי פעיל, דבר שהשתנה משמעותית לאחר מכן, ומצבו כיום שונה לאין שיעור ממצבו אז. המשך אשפוזו של הנאשם, חרף מספר חוות דעת מאת הפסיכיאטר המחוזי, מהווה פגיעה קשה ולא מידתית בחירותו, שעה שהוא זוכה מהאשמה שמיוחסת לו ושאינו סובל כיום ממצב פסיכוטי פעיל ואינו מגלה התנהגות אלימה ומסוכנת, כפי שציין הפסיכיאטר המחוזי, ושעה שהוא מודע לחובה להמשך טיפול מרפאתי. אציין כאן את הוראת סעיף 15 (ה) לחוק המורה כי:

" לא מילא הנאשם אחר צו בית המשפט בענין

טיפול מרפאתי, או חל שינוי לרעה במצבו הנפשי

ונתמלאו בו התנאים למתן הוראת אשפוז לפי סעיף

9, יורה הפסיכיאטר המחוזי על אשפוז. דין

הוראת אשפוז לפי סעיף קטן זה כדין צו בית משפט,

לכל דבר וענין "

בהתאם, הנאשם ימשיך להיות בפיקוח הגופים הרפואיים האמונים על מתן טיפול מרפאתי, ובמידה והוא לא ישתף פעולה ולא יקיים אחר הצו לטיפול מרפאתי, קמה הסמכות של הפסיכיאטר המחוזי ליתן צו אשפוז, וזה יהא כצו של בית משפט. אמצעי זה מהווה, כשלעצמו, גורם מרתיע עבור הנאשם לקיים אחר צו לטיפול מרפאתי.

סוף דבר

אני נותן בזאת, בעניינו של הנאשם, צו לטיפול מרפאתי כפוי, ודוחה את בקשת המאשימה למתן צו אשפוז כפוי.

התקופה המרבית של צו זה הינה למשך 7 שנים - שהינה התקופה הקבועה בצידה של העבירה שיוחסה לנאשם בתיק זה.

בזאת הסתיימו ההליכים בתיק זה.

אעיר כי ההחלטה נכתבה בוורד בשל שביתת עובדי בית המשפט, אך ניתנה במעמד הצדדים.

ניתנה היום, י"א תמוז תשע"ו, 17 יולי 2016, במעמד הנוכחים.

ב

ה ח ל ט ה

אני מעכב את כניסת צו הטיפול המרפאתי לתוקף עד ליום 19/7/16 שעה 12:00.

הנאשם ימשיך להיות מוחזק באשפוז בתנאי מעצר במוסד הרפואי עליו יחליט הפסיכיאטר המחוזי, עד למועד הנ"ל.

עמוד 5

בהעדר החלטה אחרת, ישוחרר הנאשם מהאשפוז במועד הנ"ל, וצו הטיפול המרפאתי הכפוי יכנס לתוקף.